

Askanas, Kazimierz

Nowe książki o płockiej petrochemii

Notatki Płockie 11/6-40, 42

1966

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

NOWE KSIĄŻKI O PŁOCKIEJ PETROCHEMII

W wydawnictwie Ośrodka Wydawniczego Instytutu Organizacji i Mechanizacji Budownictwa — Zakładu Badań Społecznych i Ochrony Pracy ukazała się praca J. Zb. Korszyńskiego i Wł. Kościałkowskiego pt. „Ruchliwość Zawodowa Personelu Inżynieryjno-Technicznego w Budownictwie w Świetle Badań Empirycznych” (pod redakcją i kierownictwem naukowym doc. dr Wł. Kościałkowskiego).

Po omówieniu definicji, podziałów i typów ruchliwości społecznej autorzy przedstawiają metodę i przedmiot, a przede wszystkim cel badań: uzyskanie danych o natężeniu procesów ruchliwości zawodowej i związanej z nimi stabilizacji personelu inżynieryjno-technicznego Petrobudowy.

Badania w zakresie jednego typu zawodowej ruchliwości społecznej (mają charakter pionierski) oparte zostały na wywiadzie kwestionariuszowym i kartach indywidualnych.

Szczegółowa charakterystyka społeczna i zawodowa badanej zbiorowości poprzedza analizę ruchliwości zawodowej wewnątrz pokoleniowej (karjerowej) i międzypokoleniowej (intergeneracyjnej).

Obszerny rozdział końcowy zawiera omówienie postaw osób badanych wobec przyszłej ruchliwości zawodowej.

Omówienie merytorycznych wyników pracy przeraasta możliwości niniejszej wzmianki, wypada jednak przytoczyć choćby jedną z charakterystycznych postaw pracowników inżynieryjno-technicznych Petrobudowy wobec swej przyszłej ruchliwości geograficznej.

Okazuje się, że na 135 osób spośród kierowników robót, budów i obiektów oraz techników, majstrów i stażystów zatrudnionych w dniu 1. IV. 1963 r. w Petrobudowie, pragną zamieszkać w Płocku: na stałe 71,0%, na określony czas — 25,2%, niezdecydowanych zaś jest tylko 3,8%.

Odsetek zamierzających pozostać na stałe w Płocku wynosi 56,1 spośród kierowników, 86,9 spośród majstrów i 71,5 spośród techników.

Odsetek ten wynosi natomiast tylko 33,3 spośród stażystów.

Aczkolwiek większość spośród badanych nie wykazywała jeszcze przejawów trwalszego powiązania z miastem, to jednak 17,8% badanych oświadczyło, że nie opuściłoby Petrobudowy nawet w wypadku poprawy warunków w zakresie uposażenia, stanowiska, mieszkania itp.

Praca wskazuje możliwości kierowania procesami ruchliwości zawodowej w oparciu o znajomość postaw społecznych badanej zbiorowości.

Tu właśnie obok wartości naukowej pracy uwypukla się jej duża wartość społeczna, wybiegająca daleko

poza najbardziej bezpośrednie zainteresowania władz kierujących Kombinatem i miastem.

*

W lutym 1966 r. ukazała się w ramach Instytutu Organizacji i Mechanizacji Budownictwa ciekawa książka J. Z. Korszyńskiego, Wł. Kościałkowskiego i E. Podgórskiego „Budowniczy Petrochemii w Płocku w świetle badań społecznych” pod redakcją i kierownictwem naukowym doc. dr Wł. Kościałkowskiego.

Praca obejmuje wyniki badań procesu rekrutacji kadr, które zrealizowały budowę Kombinatu Petrochemicznego.

Celem badań było wykrycie prawidłowości zjawisk demograficznych w procesie tworzenia się załogi Petrobudowy.

Prace tego rodzaju, zapoczątkowane jeszcze w 1955 r. przez J. Hochfelda, kontynuowane przez J. Szczepańskiego, są również aktualne jak ważne społecznie w epoce wielkich zrywów uprzemysłowienia kraju.

Badania dotyczące okresu 1960—1963 zawierają analizę cech demograficznych, kwalifikacji zawodowych oraz zagadnienie rekrutacji pod kątem terenu i źródeł zawodowych 7713 pracowników inżynieryjno-technicznych, robotników i pracowników administracyjnych.

Na podstawie analizy rekrutacji i płynności kadr Petrobudowy oraz zestawienia struktury kadry przyjętej do pracy w latach 1960—1963 ze strukturą na 31. XII. 1963 r. — przeprowadzono ujętą w oparciu o duży i szczegółowo przedstawiony materiał statystyczny charakterystykę procesu tworzenia się „trzonu” pracowniczego Petrobudowy. Szczególnie ciekawie przedstawiona jest, w oparciu o wskazane wyżej dane, charakterystyka grup pracowniczych, jakie pozostały w Petrobudowie w chwili zakończenia pierwszego etapu budowy Kombinatu.

Poza metodologicznymi i merytorycznymi walorami naukowymi pracy, jedna z jej praktycznych wartości to gotowa dla przyszłych organizatorów wielkich budów przemysłowych odpowiedź na pytanie, jacy ludzie rokują największe nadzieje na przeciwstawianie się tendencjom fluktuacji załóg, dając szansę na względną trwałość pozostawania w stosunku pracy.

Omawiana praca, ciekawa i bardzo cenna, przekonująco uzasadnia słuszność przewidywań autorów, że wyniki badań w Płocku posłużą planistom i organizatorom nowych inwestycji do bardziej efektywnego pokierowania rekrutacją załóg budowlanych wielkiego przemysłu.

K. A.